

USNESENÍ

Krajský soud v Praze rozhodl v senátu složeném z předsedy Mgr. Jana Čížka a soudců Mgr. Ing. Lenky Bursíkové a JUDr. Bc. Kryštofa Horna ve věci

navrhovatelky: **M. F.**
bytem X

proti

odpůrcům: **1. Městský úřad Hostivice,**
sídlem Husovo náměstí 13, Hostivice,
2. volební strana Občanská demokratická strana,
zastoupená zmocněncem L. T. P.,
bytem X,
3. volební strana Středočeši 2012.cz,
zastoupená zmocněnkyní I. Š., Dis.,
bytem X,
4. volební strana H0me – Hostivice město,
zastoupená zmocněnkyní J. N.,
bytem X,
5. volební strana Společně pro Hostivici TOP 09 a H2006,
zastoupená zmocněncem V. H.,
bytem X,
6. volební strana Občané pro Hostivici,
zastoupená zmocněnkyní M. Č.,
bytem X,

o návrhu na rozhodnutí o neplatnosti hlasování ve volbách do Zastupitelstva města Hostivice konaných ve dnech 23. a 24. 9. 2022,

takto:

I. Návrh se zamítá.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Návrhem podaným dne 5. 10. 2022 podle § 90 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) ve spojení s § 60 zákona č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů, ve znění zákona č. 269/2021 Sb. (dále jen „zákon o volbách do zastupitelstev obcí“) se navrhovatelka

domáhá rozhodnutí soudu o neplatnosti hlasování ve volbách do Zastupitelstva města Hostivice konaných ve dnech 23. a 24. 9. 2022.

2. Navrhovatelka namítá, že jejímu otci byla odepřena možnost hlasovat ve volbách. Uvedla, že v souladu s informacemi zveřejněnými odpůrcem 1 v místním tisku, požádala dne 8. 9. 2022 o zajištění možnosti hlasování do přenosné volební schránky v místě otcova bydliště z důvodu jeho zdravotního stavu. Předala pracovníkovi odpůrce 1 potřebné údaje a domluvili se, že termín návštěvy je možný v pátek 23. 9. 2022 i v sobotu 24. 9. 2022. Pracovník odpůrce 1 jí přislíbil, že ve dnech voleb bude otce kontaktovat a domluví se na přesném čase příjezdu. Ve dnech voleb však jejího otce nikdo nekontaktoval ani se u něj nezastavil. Hned v pondělí 26. 9. 2022 opět kontaktovala telefonicky pracovníka odpůrce 1, který nejprve uvedl, že mu dříve vůbec nevolala a otce nemá na seznamu pro přenosné hlasovací schránky, anebo že mu měla v době konání voleb zavolat znovu. Později se však začal omlouvat, že měl před volbami mnoho práce a žádost založil do jiné složky. Podle navrhovatelky existuje ještě minimálně jeden obdobný případ. Navrhovatelčinu otci bylo upřeno jeho ústavně zaručené právo. Navrhovatelka proto požádala o prošetření věci, zajištění nápravy a vyvození nezbytných důsledků.
3. První odpůrce k návrhu uvedl, že navrhovatelka skutečně v průběhu září telefonicky požádala o umožnění hlasování do přenosné volební schránky pro jejího otce. Takové žádosti akceptuje i v případech, kdy nežádá přímo volič, ale jeho rodinný příslušník. Kvůli administrativnímu nedopatření však v tomto případě nebyla žádost zaznamenaná do seznamu osob, které požádaly o tento způsob hlasování. Okrsková volební komise tak nedostala informaci, že má navrhovatelčin otec zájem o hlasování do přenosné volební schránky. V této souvislosti zmínil, že zřídil po celou dobu konání voleb pohotovostní službu pro objednání přenosné volební schránky a současně zveřejnil na internetových stránkách a úřední desce města telefonické spojení do všech volebních místností. Navrhovatelka tak měla možnost kdykoliv v průběhu hlasování oznámit, že k jejímu otci s přenosnou schránkou nikdo nedorazil. Odpůrce 1 tedy připustil, že došlo k administrativnímu pochybení, avšak navrhovatelka ani její otec nevyužili žádnou možnost kontaktovat jej či okrskovou volební komisi v době, kdy bylo možné umožnit otci hlasování.
4. Dále odpůrce 1 uvedl, že návrh neobsahuje podstatnou náležitost, a to návrh výroku soudu, a není z něj zřejmé, čeho se navrhovatelka domáhá. Mimoto návrh neobsahuje tvrzení o tom, že administrativní pochybení mělo vliv na výsledek hlasování. Navrhovatelka pouze tvrdí, že je jí znám další podobný případ. Odpůrci 1 se však nikdo další nezval a tvrzení o tom, že došlo k několika podobným opomenutím, je proto nepodložené. Podle odpůrce 1 nemohlo nevyslání 2 členů volební komise k jednomu voliči ovlivnit výsledek hlasování. Poslední zvolený kandidát uvedený na kandidátní listině odpůrce 4 měl podíl hlasů 2 706,5 a volební podíl prvního nezvoleného kandidáta na kandidátní listině odpůrce 3 činil 2 368,28. Pokud by měl být hrubě ovlivněn výsledek voleb, tedy že by došlo ke zvolení jiného kandidáta, musely by stovky občanů podpořit odpůrce 3, neboť u ostatních volebních stran byl rozdíl ještě vyšší.
5. Závěrem odpůrce 1 uvedl, že se navrhovatelce za pochybení omluvil. Návrh je však nedůvodný, neboť nedošlo k hrubému ovlivnění výsledku hlasování, a proto navrhl jeho zamítnutí.

6. Odpůrce 6 ve vyjádření k návrhu uvedl, že pokud je tvrzení navrhovatelky pravdivé, pak odpůrce 1 jako volební orgán upřel otci navrhovatelky výkon aktivního volebního práva, jehož nesmí být nikdo v demokratickém právním státě zbaven vyjma zákonem uvedených důvodů. Jelikož by však pro změnu výsledku voleb z hlediska počtu mandátů bylo třeba alespoň 714 hlasů (rozdíl mezi počtem hlasů pro kandidátní listinu odpůrce 5 a pro kandidátní listinu odpůrce 6 plus jeden hlas), bylo by třeba k zatemnění výsledků voleb alespoň dalších 17 voličů, kterým nebylo umožněno volit a kteří by udělili hlasy všem kandidátům na kandidátní listině odpůrce 6. K zatemnění výsledků voleb tak nejspíše nedošlo, mělo-li jít pouze o dva voliče, jak uvádí navrhovatelka. Závěrem odpůrce 6 vyjádřil politování na tím, že otec navrhovatelky nemohl volit, přičemž odpovědnost za případné pochybení nese odpůrce 1.
7. Ostatní odpůrci se k návrhu nevyjádřili.
8. Podle § 90 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 60 odst. 1 volebního zákona se každá osoba zapsaná do seznamu ve volebním okrsku, kde byl člen zastupitelstva obce volen, může návrhem u soudu domáhat rozhodnutí o neplatnosti hlasování, neplatnosti voleb nebo neplatnosti volby kandidáta. Návrh je třeba podat nejpozději 10 dnů po vyhlášení výsledků voleb do zastupitelstev obcí Státní volební komisí. Důvodem návrhu (§ 60 odst. 2 až 4 volebního zákona) musí být tvrzení o tom, že byla porušena ustanovení volebního zákona způsobem, který hrubě ovlivnil výsledky voleb, výsledky hlasování nebo výsledky volby kandidáta.
9. Navrhovatelka označila podaný návrh jako „*Stížnost na průběh komunálních voleb v Hostivici v termínu 23.09. – 24.09.2022*“. V návrhu přitom, jak správně uvádí odpůrci, neuvedla přesně, čeho se domáhá. Toliko požádala o zajištění nápravy a vyvození potřebných důsledků. Z obsahu podání je nicméně zřejmé, že navrhovatelka napadá průběh hlasování, neboť namítá, že jejímu otci byla upřena možnost volit (aktivní volební právo). Tvrdí tedy takovou nezákonnost, kterou by bylo možné odstranit opakovaným hlasováním, tj. opakovaným projevem vůle voličů ve volebních místnostech (srov. usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 6. 11. 2012, č. j. 50 A 22/2012-44, č. 2818/2013 Sb. NSS; všechna rozhodnutí správních soudů uvedená v tomto usnesení jsou dostupná na www.nssoud.cz). Soud proto posoudil návrh podle jeho obsahu jako návrh na neplatnost hlasování. Absence jasně zformulovaného petitu v tomto případě nebrání projednání věci, neboť jedinou možnou alternativou, čeho by se navrhovatelka mohla domáhat, je vyslovení neplatnosti hlasování (bylo by absurdní a v rozporu s obsahem podání, pokud by se domáhala zamítnutí návrhu).
10. V řízení o návrhu na neplatnost hlasování jsou podle § 90 odst. 2 s. ř. s. účastníky navrhovatel, příslušný volební orgán a politická strana, sdružení nezávislých kandidátů nebo sdružení politických stran nebo politických hnutí a nezávislých kandidátů, na jejichž kandidátní listině byl uveden kandidát, jehož volba byla napadena, nebo nezávislý kandidát. Soud proto jednal jako s odpůrci s volebním orgánem (odpůrce 1) a všemi volebními stranami, na jejichž kandidátních listinách byli uvedeni kandidáti, kteří byli dle vyhlášených výsledků voleb zvoleni do Zastupitelstva města Hostivice (odpůrci 2 až 6; srov. např. usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 5. 11. 2012, č. j. 40 A 7/2012 - 20).
11. Soud ověřil, že návrh byl podán včas, neboť byl podán před uplynutím desetidenní lhůty od vyhlášení celkových výsledků voleb ve Sbírce zákonů Státní volební komisí dne 27. 9. 2022 (sdělení č. 280/2022 Sb.), a že byl podán osobou k tomu oprávněnou, neboť

navrhovatelka byla ke dni voleb zapsána ve stálém seznamu voličů (§ 60 odst. 1 zákona o volbách do zastupitelstev obcí), což plyne z výpisu ze stálého seznamu voličů vedeného Městským úřadem Hostivice.

12. O návrhu rozhodl soud bez jednání (§ 90 odst. 3 s. ř. s.), neboť neprováděl dokazování a ve skutkových zjištěních vycházel toliko z obsahu podání účastníků, jejich nesporných tvrzení a z předložené volební dokumentace.
13. Soud shledal návrh nedůvodným.
14. Podle § 33 odst. 7 zákona o volbách do zastupitelstev obcí může volič požádat ze závažných, zejména zdravotních, důvodů obecní úřad a v den voleb okrskovou volební komisi o to, aby mohl hlasovat mimo volební místnost, a to pouze v územním obvodu volebního okrsku, pro který byla okrsková volební komise zřízena. V takovém případě okrsková volební komise vyšle k voliči 2 své členy s přenosnou volební schránkou, úřední obálkou a hlasovacími lístky. Při hlasování postupují členové okrskové volební komise tak, aby byla zachována tajnost hlasování.
15. Z výpisu ze stálého seznamu voličů vedeného odpůrcem 1 plyne, že otec navrhovatelky byl ke dni konání voleb zapsán ve stálém seznamu voličů. Současně u něj nebyla zjištěna a ani účastníky řízení tvrzena žádná překážka výkonu volebního práva. Soud má proto za zjištěné, že otec navrhovatelky byl oprávněn volit (§ 4 zákona o volbách do zastupitelstev obcí) ve volbách do Zastupitelstva města Hostivice konaných ve dnech 23. a 24. 9. 2022. Z výpisu ze stálého seznamu voličů, do něhož zaznamenávala okrsková volební komise účast voličů v pátém volebním okrsku města Hostivice, soud dále zjistil, že otec navrhovatelky ve volbách nehlasoval.
16. S ohledem na vyjádření odpůrce 1 má soud za nesporné tvrzení navrhovatelky o tom, že jménem otce požádala přede dnem konání voleb odpůrce 1 o to, aby ze zdravotních důvodů mohl hlasovat mimo volební místnost do přenosné volební schránky.
17. V daném případě tedy není pochyb o tom, že došlo k nezákonnosti spočívající v porušení § 33 odst. 7 zákona o volbách do zastupitelstev obcí. Navrhovatelka v souladu se zveřejněnými informacemi i dřívější praxí odpůrce 1 včas požádala o to, aby jejímu otci bylo umožněno hlasovat ve volbách do přenosné volební schránky. Povinností odpůrce 1 tedy bylo předat tuto informaci okrskové volební komisi a zajistit, aby se v některý z volebních dnů k otci navrhovatelky dostavili 2 členové okrskové volební komise s přenosnou volební schránkou, úřední obálkou a hlasovacími lístky a umožnili mu volit. Je jistě pravdou, že navrhovatelka nebo její otec měli ve dnech konání voleb možnost se *připomenout* a znovu požádat o hlasování do přenosné volební schránky (soudu přitom ale není známo nic o tom, zda otec navrhovatelky vlastní a používá telefon, zda byl s navrhovatelkou v tyto dny v kontaktu apod.), ani tím však nedošlo ke zhojení zjištěného pochybení a nic to nemění na tom, že došlo k nezákonnosti.
18. Zjištění (dílčí) nezákonnosti při hlasování ve volbách však ještě samo o sobě nestačí k tomu, aby mohl soud návrhu vyhovět a prohlásit hlasování (jako celek) neplatným. Při posouzení důvodnosti volební stížnosti postupuje ustálená judikatura správních soudů podle tzv. třístupňového testu. V jeho rámci je třeba za prvé zkoumat, zda došlo k tvrzené nezákonnosti, tzn. porušení příslušného volebního zákona nebo právního předpisu vázajícího se na volební proces (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 7. 2006, č. j. Vol 36/2006-21, č. 960/2006 Sb. NSS). Za druhé je třeba zkoumat, zda mezi zjištěným

porušením volebního zákona a výsledkem napadené volby (hlasování nebo volby kandidáta) existuje přímý vztah, jinak řečeno souvislost s volebními výsledky. Konečně za třetí je třeba prokázat, že porušení zákona skutečně ovlivnilo výsledky voleb, hlasování nebo volby kandidáta, a to hrubým způsobem (srov. § 60 odst. 3 zákona o volbách do zastupitelstev obcí a usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 2. 2018, č. j. Vol 16/2018-33, č. 3717/2018 Sb. NSS, body 19 až 23). Ve světle naposledy citovaného usnesení je třeba pojem „hrubé ovlivnění“ co do intenzity považovat za ekvivalent pojmu „zatemnění“ užívaného dřívější judikaturou, podle níž jsou volební výsledky „zatemněny“ tehdy, jestliže by volby dopadly odlišně, pokud by nedošlo ke zjištěné nezákonnosti (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 11. 2016, č. j. Vol 4/2016-191, č. 3522/2017 Sb. NSS; viz též Blažek, T., Jirásek, J., Molek, P., Pospíšil, P., Sochorová, V., Šebek, P. Soudní řád správní – online komentář. 3. aktualizace. Praha: C. H. Beck, 2016, § 90). Pro vyhovění volební stížnosti tak musí být prokázáno, že došlo k porušení některého zákonného ustanovení upravujícího průběh volebního procesu a že tato nezákonnost skutečně ovlivnila (nikoli pouze mohla ovlivnit) volební výsledek, a to hrubým způsobem.

19. Soud proto zkoumal, zda zjištěné porušení zákona o volbách do zastupitelstev obcí hrubě ovlivnilo výsledky hlasování. Vycházel přitom v první řadě ze skutečnosti, že ve volbách do Zastupitelstva města Hostivice bylo voleno celkem 17 členů zastupitelstva a každý volič mohl rozdělit mezi kandidáty celkem 17 hlasů některým ze způsobů uvedených v § 34 odst. 3 a 4 zákona o volbách do zastupitelstev obcí. Každá z volebních stran přitom měla na kandidátní listině uvedeno přesně 17 kandidátů.
20. Dle zápisu o výsledku voleb činil celkový počet platných odevzdaných platných hlasů 49 254, přičemž odpůrce 2 získal celkem 4 051 hlasů, odpůrce 3 celkem 16 578 hlasů, odpůrce 4 celkem 21 652 hlasů, odpůrce 5 celkem 3 843 hlasů a odpůrce 6 celkem 3 130 hlasů. Pokud by hlasoval jeden volič navíc, pak by se celkový počet odevzdaných platných hlasů mohl zvýšit maximálně na 49 271. V závislosti na tom, jakým kandidátům by volič udělil hlasy, by se i volební zisky každé z jednotlivých volebních stran mohly zvýšit maximálně o 17 hlasů. V každém případě by však každá z pěti volebních stran splnila pětiprocentní volební klauzuli potřebnou pro postup do skrutinia, neboť ani v případě dodatečného zisku (maximálně) 17 hlasů by se poměr dle § 45 odst. 1 věty druhé zákona o volbách do zastupitelstev obcí u žádné volební strany prakticky nezměnil (odpůrce 2 – 8,25 %, odpůrce 3 – 33,68 %, odpůrce 4 – 43,97 %, odpůrce 5 – 7,83 %, odpůrce 6 – 6,38 %).
21. Pokud by jeden volič přidělil všech 17 hlasů jedné volební straně, tak by se nezměnilo ani pořadí volebních podílů jednotlivých volebních stran vypočítané podle § 45 odst. 1 věty sedmé zákona o volbách do zastupitelstev obcí. Nepatrně by se oproti vyhlášeným výsledkům zvýšila pouze výše jednotlivých podílů, za které jednotlivé strany získaly mandáty zastupitelů [a) odpůrce 2 – 4 068; b) odpůrce 3 – 16 595; 8 297,5; 5 531,66; 4 148,75; 3 319; 2 765,83; c) odpůrce 4 – 21 669; 10 834,5; 7 223; 5 417,25; 4 333,8; 3 611,5; 3 095,57; 2 708,62; d) odpůrce 5 – 3 860; e) odpůrce 6 – 3 130; pozn.: v každé z variant a) - e) soud připočítal 17 hlasů a upravil výši podílu pouze uvedenému odpůrci, u ostatních by zůstaly podíly nezměněny dle vyhlášených výsledků]. Ze srovnání těchto upravených podílů s podíly uvedenými ve vyhlášených výsledcích voleb (viz Zápis o výsledku voleb do zastupitelstva obce, příloha č. 1, tabulka 2. Pořadí vypočtených podílů, počet mandátů pro jednotlivé volební strany) je zřejmé, že pořadí podílů ani počty mandátů jednotlivých volebních stran by se nezměnily. Přitom pokud by ke změně v počtu přidělených mandátů volebním stranám nedošlo v případě, že by volič přidělil všech 17 hlasů jedné volební

straně, nemohl by tento jeden volič ovlivnit rozdělení mandátů mezi volební strany ani v případě, že by využil k volbě jen část hlasů anebo je rozdělil (v libovolném poměru) mezi více volebních stran.

22. Konečně soud zkoumal i otázku, zda by v případě hlasování jednoho voliče navíc mohlo dojít ke změně v přidělení mandátů některému ze zvolených kandidátů (§ 45 odst. 3 a 4 zákona o volbách do zastupitelstev obcí). Zde však platí, že rozdíly mezi počty hlasů zvolených kandidátů, případně jejich náhradníků jsou podle vyhlášených výsledků voleb ve všech případech takové, že by přidělení jednoho hlasu komukoliv z kandidátů uvedených na kandidátních listinách všech volebních stran nemohlo zapříčinit změnu v pořadí kandidátů, jimž byly mandáty přikázány [viz Zápis o výsledku voleb do zastupitelstva obce, část C) Celkový počet platných hlasů pro jednotlivé volební strany a pro jednotlivé kandidáty, hranice počtu hlasů pro změnu pořadí kandidáta pro přidělení mandátu]. Stejně tak by ani v důsledku možného zvýšení hranice pro změnu pořadí kandidáta dle § 45 odst. 4 zákona o volbách do zastupitelstev obcí nemohlo dojít k situaci, že by některý z kandidátů, který podle vyhlášených výsledků získal o 10 % více hlasů, než byl průměr volební strany, o dosažení této hranice přišel.
23. Soud tedy uzavírá, že ani účast navrhovatelčina otce na hlasování by nic nezměnila na výsledku hlasování a celkovém výsledku voleb.
24. Navrhovatelka uvedla, že k obdobnému pochybení jako v případě jejího otce došlo ještě minimálně v jednom případě. Nic konkrétnějšího však již nesdělila. Soud musí v této souvislosti zdůraznit, že břemeno tvrzení a důkazní břemeno ohledně skutečností zakládajících porušení předpisů upravujících průběh voleb a jeho vlivu na volební výsledky leží primárně na navrhovateli. Není totiž úkolem soudu, aby za ni relevantní tvrzení domýšlel a sám vyhledával důkazy. Z tohoto důvodu se soud údajným porušením § 33 odst. 7 zákona o volbách do zastupitelstev obcí v případě další osoby (či osob) nemohl zabývat. Zcela nad rámec nezbytného odůvodnění soud pouze uvádí, že i v případě opomenutí celkem dvou voličů, kteří žádali o hlasování do přenosné volební schránky, by nedošlo k hrubému ovlivnění výsledku hlasování, což soud ověřil orientačním přepočtem obdobně jako v bodech 20 až 22 tohoto rozsudku.
25. Ve shodě s oběma odpůrci, kteří se vyjádřili k podanému návrhu, i soud vyjadřuje politování nad tím, že navrhovatelčině otci nebylo umožněno ve volbách hlasovat, a uplatnit tak jeho ústavou zaručené volební právo, přestože o možnost hlasování do přenosné volební schránky navrhovatelka jeho jménem včas požádala. Z hlediska celkového výsledku voleb však nebyl naplněn důvod k tomu, aby soud přistoupil k natolik zásadnímu kroku, kterým by bylo vyhlášení neplatnosti hlasování.
26. S ohledem na shora uvedené závěry soud návrh zamítl jako nedůvodný.
27. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl v souladu s § 93 odst. 4 s. ř. s., podle nějž žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení :

Proti tomuto usnesení nejsou opravné prostředky přípustné.

Toto usnesení nabývá právní moci dnem jeho vyvěšení na úřední desce Krajského soudu v Praze (§ 93 odst. 5 s. ř. s.).

Praha 13. října 2022

Mgr. Jan Čížek, v. r.
předseda senátu